

E. O. Adelborg.
Fotografi

kvinnor, att inför allmänheten såväl i huvudstaden som annorstädes genom föredrag klarlägga en aktuell fråga berörande kvinnornas intressen eller andra liknande uppgifter. Ett särskilt omnämnande förtjänar det initiativ, G. A. tagit till beredande av undervisning åt den lantbrukande befolkningens kvinnor i de sysslor, som höra till deras arbetsområde. Det var på G. A:s förslag och efter en plan, vartill hon givit grundlinjerna, som Fredrika-Bremerförbundets lantushållningsskola i Rimforsa, Östergötland, för utbildande av lärarinnor tillkom. Denna utbild-

ningsanstalt var den första i sitt slag i Sverige. — När den kvinnliga rösträttsrörelsen under det nya åhundredets tidigaste år tog sin början, blev G. A. en av dess första banerförare. Såväl genom sitt arbete inom styrelser och kommittéer som genom föredrag gjorde hon där en betydande insats.

Tryckta arbeten: Några drag af de till Danmark utvandrande allmogeflickornas ställning och arbetsförhållanden. Norrk. 1890. 22 s. (avtr. ur Dagny 1890). — Några upplysningar angående de svenska allmogeflickornas utvandring till Danmark. Norrk. 1893. 10 s. (avtr. ur Dagny 1893). — Fredrika-Bremer-förbundets uppkomst och utveckling. Föredrag. Sthm 1897. 11 s. — Kan något göras för att minska den kvinliga emigrationen och dess faror? (Dagny 1903, s. 217—228.) — Smärre uppsatser och ref. av föredrag i Dagny (1888, 94, 1904—07), uttalande i samlingskriften Uppfostran till livsduglighet. Yrkesskolefrågan. Sthm 1911, s. 16—21.

AXIANNE THORSTENSON.

4. Eva Ottilia Adelborg, de föregåendes syster, f. 6 dec. 1855 i Karlskrona. Genomgick tekniska skolan i Stockholm 1875—77; elev vid konstakademins läroverk ht. 1878—84; har företagit studieresor till Holland 1898, Italien 1901 och Holland och Belgien 1905.

Den mest betydande delen av O. A:s arbeten utgöres av akvareller och teckningar till egna visor och rim och av henne

berättade gamla svenska sagor samt ett flertal illustrationer till andras text, särskilt i barnböcker. Hon har även skildrat svenska allmogemotiv i akvareller, varibland särskilt må nämnas Karin (1904) och den serie, som reproducerats i hennes bok »Från Gagnämns näs» (1909). Många dylika äro återgivna bland konstbilagorna i de sista årtiondenas jultidningar. Utmärkande för hennes konst är kanske framför allt den träffsäkra karaktäristiken och förmågan att känsligt återge landskapets stämning.

Sedan 1903 bosatt i Gagnef, har O. A. nedlagt ett stort arbete för hemslöjden, särskilt spetsknypplingen, till vars främjande den av henne 1903 grundade knyppekolan i Gagnef kraftigt bidragit. Genom ett på hennes initiativ och under hennes ledning upprättat sockenmuseum i Gagnef har hon gjort en betydande insats i forn- och hembygdsvården.

Tryckta arbeten: Barnens julbok. För mamma och småttingarne. Gamla visor och rim med teckningar. Sthm 1885. 4:o 35 s. — Barnens lilla julbok. Gamla visor och rim. Sthm 1887. 17 pl. med text. — Almanack anno 1889—90, ritad. Sthm 1888—89. 16:o 16, 16 s. — Sagan om Askungen. Sthm 1890. Tvärfol. 18 s. — Ängsblommor. En samling barnrim och historier. Sthm 1890. Tvärfol. 11 bl. — Fosterländsk almanack 1892—93. Sthm 1891—92. 26 s. — Prinsarnes blomsteralfabet. Sthm 1893. 4:o 31 bl. med text. 2:a uppl. Sthm 1901. — Blomstersiffror med rim. Sthm 1894. 4:o 21 pl. — Pelle Snygg och barnen i Snaskeby. Sthm 1896. Tvärfol. 24 pl. 2:a uppl. Sthm 1905. (Även i engelsk uppl. 1901, holländsk 1903, tysk 1911.) — Ute blåser sommarvind. Vaggvisa. Akvareller. Sthm 1900. Tvärfol. 17 pl. — Bilderbok, samlad ur barntidigt- ningar. Sthm 1907. Fol. — Från Gagnämns näs. Skrifverier och ritningar. Sthm 1909. 127 s. — Småjantorna och andra visor. Sthm 1912. Tvärfol. (Musik av Alice Tegnér, teckningar av O. A.)

Dessutom illustrationer i ett stort antal arbeten, däribland: Nya sv. barnbiblioteket N:o 2—3 (1889—90), Karin Hammarskjöld, Sagan om sanningens källa (1892), Amy Palm, Barnen på Broby (1893) o. Greta och Vanda (1896), Gunilda Kolthoff, Sagor (1895), Anna Wahlenberg, Bengts sagor (1895), G. af Geijerstarn, Mina pojkar (1896, 1905), Cecilia Milow, Drömmar och berättelser (1896), Z. Topelius, Walters äfventyr (1898), Catherine March, Ninon Varondie — »I Londons vimmel» — (1898), Anna Maria Roos, Mariæ nyckelpigas visbok (1901), Jeanna Oterdahl, Solhult (1901).

GERDA BOËTHIUS

Adelcrantz, ätt, som 25 okt. 1712 uppnådde adlig värdighet med Göran Josuæ Törnqvist (se nedan 1) och dennes styvbarn, förut Forssenwald. För G. J. A:z' son Karl Fredrik A. (se nedan 2) uppsattes ett friherrebrev, som daterades 12 nov. 1766 men först 13 maj 1777 erhöll K. underskrift, i det Gustav III denna dag bekräftade upphöjelsen och därvid utsträckte den även till den yngre brodern, hovrättsrådet, sedermera v. presidenten vid Göta hovrätt Emanuel A. (f. 1721, † 1788). Namnets siste manlige bärare var Karl Fredrik A.